

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т. Ф. Бірюкова

08 2025р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПОЛІТИЧНА ЕТИКА

підготовки бакалаврів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Політологія

спеціальності 052 Політологія

галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

ВИКЛАДАЧ: Вагіна Олена Миколаївна, к.і.н., доц., доц. кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від «22» серпня 2025 р.
Завідувач кафедри політології

Є. Г. Цокур

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Н. В. Горло

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: V-Elena@i.ua

Телефон: (061) 289-12-74 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Кафедра: політології, ауд. 310, IV корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політична етика» є формування цілісного уявлення про політичну етику як самостійну науково-практичну дисципліну; вироблення навичок використання теоретичних етико-філософських методів і розробок для вирішення конкретних політичних питань; сприяння формуванню моральної свідомості та громадянської політичної культури майбутнього фахівця-політолога.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Політична етика» є ознайомлення студентів з теоретичними підходами до сутності політичної етики; визначення етичного змісту політики на сучасному етапі; виділення й розкриття змісту основних етапів формування політичної етики; аналіз основних морально-політичних проблем сучасності.

Знайомство з теоретичними підходами до сутності політичної етики та аналіз основних морально-політичних проблем сучасності дозволять слухачам курсу адекватно орієнтуватися у спеціальній політико-етичній термінології та сучасних політичних реаліях; протистояти політичному маніпулюванню; аналізувати вчинки політичних діячів з точки зору відповідності людині орієнтованому змісту сучасної політики; представляти і захищати власні інтереси, поважаючи права інших людей.

Інтерактивний формат курсу спонукатиме до дебатов, полеміки, аргументованого відстоювання власної точки зору, орієнтований на розвиток критично важливих для фахівця у галузі суспільних наук навичок ефективної комунікації.

У концептуальному, змістовому й логічному плані даний курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Вступ до спеціальності», «Політична культура», «Методика політичних досліджень», «Теорія та історія політичного та державного управління України», «Іноземна мова».

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Семестр	3-й
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість годин	120
Лекційні заняття	30 год.
Семінарські заняття	14 год.
Самостійна робота	76 год.
Консультації	особисті – за розкладом викладачів кафедри політології; дистанційні – ел. поштою, повідомленнями в Moodle або через Zoom (за попередньою домовленістю);

	запис на консультації: V-Elena@i.ua.
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. РН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.	Опитування, бесіда, на семінарських заняттях. Проведення порівняльного аналізу. Тестування в системі Moodle.
СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки. РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.	Бесіда, написання есе, написання тез на конференцію.
СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення. РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	Опитування, бесіда на семінарських заняттях, проведення порівняльного аналізу, написання есе.
СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	Опитування на семінарських заняттях, порівняльний аналіз, написання есе
СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців. РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.	Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання з презентацією його результатів.

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Політична етика як суміжна наукова галузь. Генеза політичної етики

Політична етика як наукова дисципліна. Етичні засади політики. Нове призначення сучасної гуманістичної, морально відповідальної політики. Політична етика як важливий елемент політичної культури.

Сутність поняття політичної етики (у широкому й вузькому розумінні). Плюралізм у визначенні предмету політичної етики. Суб'єкти та макети політичної етики. Принципи сучасної політичної етики. Політична етика як галузь політичних знань та галузь загальної етики. Самостійність політичної етики як об'єкта вивчення. Кордони соціальної, класової, релігійної і політичної етики. Відносність моральних конструктів.

Історія становлення і розвитку політичної етики як окремої науки та навчальної дисципліни. Соціально-історичні умови відокремлення політичної етики від інших наук. «Ренесанс етики» 60-х рр. XX ст. Зв'язок політичної етики з іншими суспільними науками.

Історичний огляд політико-етичних поглядів часів Стародавнього світу та Середньовіччя. Формування політичної етики в країнах Давнього Сходу. Політика як шлях самовдосконалення. Етика індуїзму: моральний обов'язок, відповідальність, моральна причинність, гармонія. Конфуціанська етика: слідування належному, взаємодія, державоцентризм. Етика даосизму: природний закон справедливості, заперечення волюнтаризму.

Антична політична етика. Полеміка з приводу співвідношення політики і моралі. Софісти. Етико-політичні концепції Платона й Аристотеля. Ототожнення політики й моралі.

Політична етика середньовіччя. Теоцентризм. Християнська політична етика як етика обов'язку. Етичні традиції ісламу.

Розвиток політико-етичних поглядів періоду Відродження та Нового часу. Макіавеллізм: принципова розбіжність етики і політики, політичний реалізм. Аморалізм, імморалізм. Політико-етичні погляди Т. Гоббса, Дж. Локка, Ж.-Ж. Руссо. Категоричний імператив І. Канта: абсолютизація моралі. Гегелівське розуміння політичної етики. Класова етика марксизму: К. Маркс, В. Ленін, Л. Троцький.

Розвиток політичної етики у XX-XXI ст. М. Вебер «Політика як покликання і професія»: розмежування «етики відповідальності» та «етики переконання». Радянська етика. Комуністичний моральний ідеал. Сучасні політико-етичні концепції: пріоритет моральних цінностей у суспільно-політичному житті, спроба поєднати політику і мораль.

Сучасні тенденції розвитку політичної етики: гуманізація політичної діяльності, деідеологізація політичного дискурсу, глобалізація. Глобальні проблеми у світлі загальнолюдських моральних цінностей. Моральні аспекти глобальних проблем. Універсалізм цінностей як основа виживання. Етика взаємної відповідальності. Людиноцентричний зміст сучасної політики. Перспективи розвитку політичної етики.

Змістовий модуль 2. Моральна дилема в політиці

Проблема співвідношення політики та моралі. Історичні стадії вирішення проблеми співвідношення політики й моралі. «Аристотелівський» напрямок: єдність політики й моралі. «Макіавеллівський» напрямок: виключення моралі з політики.

Своєрідність політики й моралі як форм суспільної свідомості і практики. Сучасне розуміння спільних рис і відмінностей політики й моралі як регуляторів суспільного життя. Переорієнтація політики на гуманістичні цілі. Етизація політики. Сучасні погляди на співвідношення політики і моралі.

Типологія взаємодії політики і моралі. Моралізація влади. Політичний реалізм: раціоналізм і доцільність. Особливості взаємодії політики й моралі в контексті процесів «перехідного суспільства».

Моральна дилема в політиці: співвідношенні мети і засобів. Еліта і привілеї. Проблема рівності і справедливості. Ідеальна і реалістична політика. Проблема правди й неправди в політиці.

Етика ненасильницького розв'язання конфліктів. Проблема сприйняття конфлікту. Етичний вимір політичного конфлікту. Співвідношення цінностей у конфлікті. Ієрархія цінностей і виживання. Суб'єктивне сприйняття конфлікту. Засоби розв'язання конфліктів. Діалогічний стиль спілкування. Консенсус. Етичні аспекти політичних компромісів.

Теорія і практика ненасильства. Моральні концепції Л. Толстого, Ф. Достоєвського, М. Ганді. Ненасильницькі стратегії і міжнародний досвід. Етика ненасильства і гуманізація політики.

Мораль у міжнародних відносинах. Сучасні геополітичні трансформації. Проблеми війни і миру. Природа і сутність війн. Концепція справедливої війни. Моральне виправдання військових дій. Проблема імунітету («невинності») мирного населення. Етика пацифізму. Тероризм і мораль.

Проблема міжетнічного і міжкультурного діалогу.

Змістовий модуль 3. Корпоративна політична етика

Професійна етика в політичній діяльності. Сутність моральної регуляції політичної діяльності. Етичні проблеми впливу на великі маси людей. Моральна культура політичного діяча. Корпоративна професійна етика як різновид політичної етики. Проблема зловживання владою. Етика державних службовців (адміністративна етика). Імідж чиновника. Обов'язки державних службовців.

Парламентська (депутатська) етика. Депутатська діяльність: зміст і форми. Кодекси депутатської етики: призначення та специфіка. Види дисциплінарних порушень у депутатській діяльності. Органи контролю за дотриманням депутатської етики. Види санкцій за порушення депутатами норм парламентської етики.

Лобізм у законодавчій владі. Типи цивілізованого лобіювання. Лобізм у виконавчій владі. Боротьба з корупцією. Законні та незаконні методи лобіювання.

Партійна етика. Етичні кодекси європейських політичних партій. Партійна дисципліна. Етика передвиборчої боротьби. «Брудні» технології. Етичні засади діяльності засобів масової інформації. Журналістська етика

Змістовий модуль 4. Політико-етичний розвиток країн світу

Досвід політичної етики в країнах світу. Регламенти та спеціальні кодекси доброчесної поведінки членів парламенту. Органи нагляду за дотриманням депутатської етики. Парламентська культура. Види депутатських дисциплінарних порушень та дисциплінарні санкції. Фінансові санкції. Конфлікт інтересів. Контроль за доходами депутатів. Досвід адміністративної етики в країнах світу.

Політична етика сучасного українського суспільства. Суперечності між політикою та етикою в сучасній Україні. Морально-етичні причини неефективності політичної влади в Україні. Вплив морального виснаження населення на державне будівництво. Рівень розвитку професійної корпоративної етики. Розвиток етики державних службовців в Україні. Правове регулювання депутатської етики в Україні. Закон України «Про статус народного депутата». Партійна дисципліна і довіра до політичних партій в Україні. Професійна етика та мораль сучасного українського політика.

Національні стилі офіційно-ділового спілкування. Трансформація політичних переговорів в умовах глобалізації. Політична комунікація як інструмент для усунення суперечностей і запобігання можливим конфліктним ситуаціям. Зближення національних культур. Мультикультуралізм. Зіткнення різних національних культур. Кросс-культурні бар'єри. Універсальна переговорна культура.

Неповторність й оригінальність національної культури. Ментальність і культура спілкування. Національні стереотипи поведінки. Національний характер як основа формування національного переговорного стилю. Чинники формування національного характеру. Національний стиль ділового спілкування: сутність, ознаки. Роль національного стилю в переговорному процесі: різні підходи. Поняття ділового етикету.

Роль невербальних комунікацій у міжнародному спілкуванні. Класифікація національних переговорних стилів. Культури з «високим контекстом» і з «низьким контекстом». Монохронні й поліхронні стилі спілкування. Формальні і неформальні стилі спілкування.

Особливості національних переговорних стилів. Характеристика національних переговорних стилів окремих країн і регіонів: англійський, американський, французький, німецький, італійський, китайський, японський, арабський, російський тощо. Особливості формування національного стилю ділових стосунків в Україні.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	Згідно з розкладом
		о/д.ф.	
1	Політична етика як наукова дисципліна	2	щотижня
1	Історичний огляд політико-етичних поглядів часів Стародавнього світу та Середньовіччя	4	щотижня
1	Розвиток політико-етичних поглядів періоду Відродження та Нового часу	2	щотижня
1	Розвиток політичної етики у XX-XXI ст.	2	щотижня
2	Проблема співвідношення політики та моралі	2	щотижня
2	Етика ненасильницького розв'язання конфліктів	2	щотижня
2	Мораль у міжнародних відносинах	2	щотижня
3	Професійна етика в політичній діяльності	2	щотижня
3	Парламентська (депутатська) етика	2	щотижня
3	Партійна етика	2	щотижня
4	Досвід парламентської етики в країнах світу	2	щотижня
4	Політична етика сучасного українського суспільства	2	щотижня
4	Національні стилі офіційно-ділового спілкування	4	щотижня
Разом		30	

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	Згідно з розкладом
		о/д.ф.	
1	Історичний огляд політико-етичних поглядів часів Стародавнього світу та Середньовіччя 1. Давньоіндійська індуїстська етика. 2. Конфуціанська етика взаємності. 3. Етика буддизму. 4. Співвідношення політики та етики у філософських системах античності (Сократ, Платон, Аристотель). 5. Християнська етика обов'язку.	2	1 раз на 2 тижні
1	Розвиток політико-етичних поглядів XVI-XX ст. 1. Н. Макіавеллі про співвідношення політики та моралі	2	1 раз на 2 тижні

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	(«Володар»).		
	2. Політико-етичні погляди М. Вебера («Політика як покликання і професія»).		
	3. Класова етика марксизму (К. Маркс, Л. Троцький).		
	4. Радянська політична етика.		
2	Проблема співвідношення політики та моралі 1. Історичні стадії тлумачення співвідношення політики й моралі. 2. Спільні риси політики й моралі як форм суспільної свідомості і практики. 3. Відмінні риси політики й моралі як регуляторів суспільного життя. 4. Моральна дилема в політиці. 5. Проблема правди й неправди в політиці.	2	1 раз на 2 тижні
2	Етика ненасильницького розв'язання конфліктів 1. Моральні концепції М. Ганді, М. Л. Кінга. 2. Сучасна етика ненасильства. Дж. Шарп. 3. Компроміс і консенсус в політиці. 4. Мораль у міжнародних відносинах. 5. Тероризм і мораль.	2	1 раз на 2 тижні
3	Партійна етика 1. Етичні кодекси європейських політичних партій 2. Партійна дисципліна: європейський досвід 3. Партійна дисципліна і довіра до політичних партій в Україні 4. Етика передвиборчої боротьби 5. Журналістська етика	2	1 раз на 2 тижні
4	Досвід парламентської етики в країнах світу 1. Етика державних службовців. 2. Аналіз існуючих етичних парламентських норм (регламенти, кодекси, закони). 3. Забезпечення правопорядку в парламенті (органи нагляду, види дисциплінарних порушень, види санкцій). 4. Боротьба з корупцією (декларування, конфлікт інтересів, законодавчі етичні обмеження).	2	1 раз на 2 тижні
4	Особливості національних переговорних стилів 1. Трансформація політичних переговорів в умовах глобалізації. 2. Роль національного стилю в переговорному процесі: різні підходи. 3. Національний характер як основа формування національного переговорного стилю. 4. Національний стиль ділового спілкування: сутність, ознаки. 5. Роль невербальних комунікацій у міжнародному спілкуванні. 6. Класифікація національних переговорних стилів.	2	1 раз на 2 тижні
Разом		14	

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин
		о/д.ф.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

1	Знайдіть у різних навчальних посібниках, запишіть та проаналізуйте різноманітні визначення політичної етики. Які з них найбільш вдалі, на Вашу думку? Поясніть свій вибір.	4
	Чи згодні Ви з висловом О. Денисова: «Політик діє морально, якщо добро від його вчинків перебільшує зло. А взагалі не творити зла він просто не може, доводиться жертвувати одними частинами добра заради інших»? Відповідь обґрунтуйте.	4
	Складіть таблицю «Основні категорії етики й політології». Подумайте над спільним і відмінним у категоріально-понятійному апараті двох наук	4
1	Порівняйте етичні концепції християнства й ісламу. Результат порівняння оформіть у вигляді таблиці.	5
	Прочитайте працю Н. Макіавеллі «Володар». Подумайте, з яких питань Ви посперечалися б із Н. Макіавеллі?	6
	Опрацюйте статтю Л. Троцького «Їх мораль і наша». Складіть короткий конспект. Прокоментуйте вислови Л. Троцького: «Дозволено все те, ... що справді веде до визволення людства... визвольна мораль пролетаріату має, за необхідністю, революційний характер»; у «революційного марксиста не може бути суперечності між особистою мораллю та інтересами партії». Які наслідки мало втілення таких поглядів у життя?	5
2	На основі ознайомлення з матеріалами попередніх лекцій складіть таблицю «Основні історичні стадії тлумачення співвідношення політики та моралі».	4
	Перегляньте рекомендовані до семінару № 4 фільми й подумайте над питанням: «Які небезпеки публічної брехні існують у міжнародних комунікаціях? 1. Вона цілком безпечна. 2. Вона небезпечна.» Обґрунтуйте одну із двох точок зору. Наведіть приклади для її підтвердження. Відповідь оформіть у вигляді есе.	6
	Прочитайте працю Дж. Шарпа «Від диктатури до демократії». Випишіть методи ненасильницького спротиву, які були використані під час Революції гідності 2014 р.	6
3	Опрацюйте роботу М. Вебера «Політика як покликання і професія». Порівняйте етику державного чиновника й етику політичного керівника. Результати порівняння оформіть у вигляді таблиці.	5
	Знайдіть в інтернеті етичні кодекси європейських політичних партій. Проаналізуйте їх: основні напрямки регулювання, засоби й санкції до порушників.	4
4	Оберіть країну із запропонованого переліку (у плані семінарського заняття), проаналізуйте стан розвитку політичної етики. Зробіть допис для соцмережі.	6
	Ознайомтесь із чинними нормативними актами України, що стосуються моральних вимог до політиків. Дайте письмову відповідь на питання: чи достатньо врегульованими в Україні є питання політичної етики?	5
4	Оберіть країну із запропонованого переліку (у плані семінарського заняття), проаналізуйте особливості національного переговорного стилю. Зробіть допис для соцмережі.	6
	Підберіть матеріали щодо національного переговорного стилю обраної країни для виконання індивідуального завдання.	6
Разом		76

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Практичне завдання: написання есе або розробка презентації за темою з історії політичної етики	<p><u>Есе</u> на тему: «Як Ви уявляєте застосування політико-етичних знань у своїй майбутній практичній діяльності? Чого Ви очікуєте від вивчення курсу «Політична етика»?» Обсяг – до 500 слів</p> <p>Розробка <u>презентації</u> за темою з історії політичної етики (із запропонованого переліку тем). Формат .ppt або .pptx. Загальний max розмір – 5 мб. Мінімальна кількість слайдів – 10.</p>	<p><u>Есе</u>: 5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.</p> <p><u>Презентація</u>: 5 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок; 4 бали – повне розкриття теми, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок; 3 бали – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту, нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність фактологічних або граматичних помилок; 2 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, відсутність доречних ілюстрацій, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог</p>	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

			<p>до оформлення, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 1 бал – фрагментарне розкриття теми, відсутність ілюстрацій, неструктурований текст, недотримання вимог до оформлення, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.</p> <p>Конкретні вимоги до написання та оцінювання есе і презентацій розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585</p>	
	Теоретичне завдання: опитування на семінарських заняттях	Семінарські заняття 1, 2	<p>5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.</p>	5
	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle	Політична етика як суміжна наукова галузь. Генеза політичної етики	<p>Правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585</p>	5
2	Теоретичне завдання: опитування на семінарських заняттях	Семінарські заняття 3, 4	<p>5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття;</p>	5

			<p>4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття;</p> <p>3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття;</p> <p>2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття;</p> <p>1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття;</p> <p>0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття.</p>	
Практичне завдання: написання есе	<p><u>Есе:</u> «Наведіть та прокоментуйте приклади з історії, коли злочини були скоєні під прикриттям моралі, тобто, коли насильство виправдовувалось мораллю».</p> <p>Обсяг – до 800 слів.</p>	<p>5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу;</p> <p>4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції;</p> <p>3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей;</p> <p>2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей;</p> <p>1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь;</p> <p>0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.</p> <p>Конкретні вимоги до написання та оцінювання есе розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585</p>	5	

	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle	Моральна дилема в політиці	Правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585	5
3	Практичне завдання (на вибір): написання аналітичної довідки або есе	<u>Аналітична довідка:</u> на основі аналізу внутрішньопартійних документів (статутів, регламентів, кодексів тощо) будь-якої з політичних партій України охарактеризуйте етичні вимоги до членів партії, існуючі заборони й обмеження, стандарти етичної поведінки, можливі санкції за їх порушення тощо. Наведіть приклади реалізації норм партійної етики. Зробіть висновок про рівень та ефективність етичного регулювання поведінки членів обраної партії. <u>Есе:</u> «Чи згодні Ви з думкою американського письменника й богослова Джеймса Фрімана Кларка: «Політик думає про наступні вибори, державний діяч — про наступне покоління?»» Обсяг – до 3 стор.	5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат. Конкретні вимоги до написання та оцінювання есе розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585	5

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	Теоретичне завдання: опитування на семінарському занятті	Семінарське заняття 5	5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат.	5
	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle	Корпоративна політична етика.	Правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585	5
4	Теоретичне завдання: тестування в системі Moodle	Політико-етичний розвиток країн світу.	Правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів. Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідному розділі на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585	5
	Практичне завдання: розробка презентації або написання есе	Виконання індивідуального завдання (розробка <u>презентації</u>) щодо стану політичної етики в обраній країні. Формат .ppt або .pptx. Загальний max розмір – 5 мб. Мінімальна кількість слайдів – 10. <u>Есе</u> на тему: «Національний переговорний стиль VS універсальної переговорної культури: погляд у майбутнє». Обсяг – до 3 стор.	<u>Презентація</u> : 5 балів – повне розкриття теми, логічність, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних і якісних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, відсутність фактологічних і граматичних помилок; 4 бали – повне розкриття теми, послідовність, структурованість тексту, наявність доречних ілюстрацій, дотримання вимог щодо оформлення, наявність поодиноких фактологічних або граматичних помилок; 3 бали – недостатньо повне розкриття теми, відсутність окремих структурних частин роботи, недостатня структурованість тексту,	5

		<p>друкованого тексту</p>	<p>нечітке дотримання вимог щодо оформлення, наявність фактологічних або граматичних помилок; 2 бали – поверхове розкриття теми, непослідовний виклад матеріалу, відсутність доречних ілюстрацій, переважання неструктурованого тексту, суттєве недотримання вимог до оформлення, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 1 бал – фрагментарне розкриття теми, відсутність ілюстрацій, неструктурований текст, недотримання вимог до оформлення, велика кількість фактологічних та граматичних помилок; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат. <u>Есе:</u> 5 балів - розгорнута, аргументована, змістовна відповідь, демонстрування власної авторської позиції, логічний виклад матеріалу; 4 бали - розгорнута змістовна відповідь, логічно викладений матеріал, але без чіткої авторської позиції; 3 бали - неповна відповідь, не достатньо обґрунтований матеріал, відсутність аналітичного характеру, наявність деяких неточностей; 2 бали - поверховий виклад матеріалу, наявність значних неточностей; 1 бал - короткий поверховий виклад матеріалу, помилкові визначення понять, нелогічна відповідь; 0 балів – повна невідповідність темі завдання, плагіат. Конкретні вимоги до виконання й оцінювання презентацій та есе розміщено у відповідних розділах на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585</p>	
--	--	---------------------------	--	--

	Теоретичне завдання: опитування на семінарських заняттях	Семінарські заняття 6, 7	<p>5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, активна участь в обговоренні різних питань із плану заняття;</p> <p>4 бали – авторська позиція заявлена, але повністю не обґрунтована, викладення матеріалу засноване на знанні джерел, але без аналітичної позиції, активна участь в обговоренні деяких питань із плану заняття;</p> <p>3 бали – поверховий виклад матеріалу, заснований на знанні теоретичних джерел, але без аналітичної позиції, епізодична участь в обговоренні питань із плану заняття;</p> <p>2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел, відсутність активності під час обговорення питань із плану заняття;</p> <p>1 бал – нечіткі та помилкові визначення понять, недостатній рівень підготовки до деяких питань із плану заняття;</p> <p>0 балів – відсутність відповіді, неготовність до семінарського заняття.</p>	5
Усього за змістові модулі	12	-	-	60

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання: усна відповідь на питання білета	<p>1. Поняття політичної етики: сутність, предмет, суб'єкти.</p> <p>2. Структура і принципи політичної етики.</p> <p>3. Становлення політичної етики як самостійної наукової галузі..</p> <p>4. Конфуціанська етика.</p> <p>5. Індуїстська етика.</p> <p>6. Етичний раціоналізм Сократа.</p> <p>7. Політико-етичні ідеї Платона.</p>	<p>Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання – 5 (кількість питань - 2):</p> <p>5 балів – повна змістовна відповідь, оперування багатьма теоретичними джерелами, висока аргументованість відповіді, переконливе</p>	10

	<p>8. Політико-етичні ідеї Аристотеля. 9. Н. Макіавеллі про співвідношення політики й моралі. 10. Класова етика марксизму. 11. Політико-етичні погляди Л. Троцького. 12. Політична етика за радянських часів. 13. Політична етика М. Вебера. 14. «Ренесанс етики» 60-х рр. ХХ ст. 15. Сучасні тенденції розвитку політичної етики. 16. Перспективи розвитку політичної етики. 17. Історичні стадії вирішення проблеми співвідношення політики й моралі. 18. Типологія взаємодії політики і моралі. 19. Спільні риси політики й моралі як форм суспільної свідомості і практики. 20. Відмінні риси політики й моралі як регуляторів суспільного життя. 21. Проблема правди й неправди в політиці. 22. Моральна дилема в політиці. 23. Праця М. Вебера «Політика як покликання та професія» 24. Філософія ненасильства М. Ганді 25. Моральна концепція М. Л. Кінга. 26. Сучасна етика ненасильства. Д. Шарп 27. Компроміс і консенсус в політиці. 28. Засоби ненасильницького розв'язання конфліктів. 29. Міжнародний досвід ненасильницького розв'язання конфліктів. 30. Мораль в міжнародних відносинах. 31. Поняття корпоративної (професійної) етики. 32. Етичні аспекти проблеми зловживання владою. 33. Професійна етика державних службовців. 34. Етика передвиборчої боротьби. 35. Поняття парламентської (депутатської) етики. 36. Етичні аспекти проблеми боротьби з корупцією й обмеження лобізму. 37. Проблема забезпечення правопорядку у парламенті.</p>	<p>демонстрування власної позиції; 4 бали – відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті; 3 бали – неповний або поверховий виклад матеріалу, заснований на знайомстві з теоретичними джерелами, але без аналітичної позиції; 2 бали – короткий виклад матеріалу, знання основних понять; 1 бал – відповідь поверхова, нечіткі та помилкові визначення понять; 0 балів – відсутність відповіді.</p>	
--	--	--	--

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

	<p>38. Парти́йна дисциплі́на: європейський досвід</p> <p>39. Парти́йна дисциплі́на і дові́ра до політичних партій в Україні</p> <p>40. Журналістська етика</p> <p>41. Тероризм і мораль.</p> <p>42. Роль національного стилю в переговорному процесі.</p> <p>43. Національний характер як основа формування національного переговорного стилю.</p> <p>44. Роль невербальних комунікацій у міжнародному спілкуванні.</p> <p>45. Класифікація національних переговорних стилів.</p> <p>46. Професійна етика та мораль сучасного українського політика.</p>		
Тестування в системі Moodle	<p>1. Тест складається з 20 питань.</p> <p>2. Час на проходження тесту – 30 хвилин.</p> <p>3. Порядок виконання питань – послідовний.</p> <p>4. Надається 1 спроба.</p>	<p>Правильна відповідь оцінюється в 1 бал, неправильна – 0 балів.</p> <p>Конкретні вимоги до виконання та оцінювання тестів розміщено у відповідних розділах на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585</p>	20
Практичне завдання: коментування вислову	<p>Виконання завдання складається з двох етапів.</p> <p>1. ознайомлення з висловами під час підготовки до екзамену (розділ «Підсумковий контроль» на сторінці курсу в Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585);</p> <p>2. коментування під час екзамену зазначеного у завданні вислову шляхом введення тексту у спеціально відведеному для цього вікні.</p>	<p>Максимальна кількість балів за завдання – 10:</p> <p>9-10 балів – повна змістовна відповідь, висока аргументованість, переконливе демонстрування власної позиції;</p> <p>7-8 балів – відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті;</p> <p>5-6 балів – неповний або поверховий коментар, не чітке дотримання теми завдання, відсутність чітко визначеної власної позиції;</p> <p>3-4 бали – короткий коментар, знання основних понять, але наявність нечітких або помилкових тверджень;</p> <p>1-2 бали – відповідь поверхова, тема майже не розкрита;</p> <p>0 балів – відсутність відповіді.</p>	10

Усього балів		40
---------------------	--	-----------

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Основна:

1. Александрова О. С., Горбань О. В., Лавриненко Г. А. Філософія політики : навч. посіб. Київ : Б. в., 2021. 156 с.
2. Беглиця В. П., Ярошенко В. М. Політична етика : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2019. 400 с.
3. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Політологія» освітньо-професійної програми «Політологія». Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с.

Додаткова:

1. Аболіна Т. Г., Нападиста В. Г., Рихліцька О. Д. Прикладна етика : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2012. 392 с
2. Вагіна О. М. Глобалізація сучасної цивілізації: політико-етичний аспект. Збірник праць студентів, аспірантів та викладачів ЗНУ. Запоріжжя : ЗНУ, 2010. С. 385-387.
3. Вагіна О. М. Етичні засади політики та перспективи розвитку політичної етики. Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. Київ : ВІР УАН, 2011. Вип. 45. С. 585-592.
4. Вагіна О. М. Парламентська етика як різновид професійної політичної етики. Сучасна українська політика. К. : Вид-во «Центр соціальних комунікацій», 2012. Вип. 26. С. 211-218.
5. Василевська Т. Е. Етика державних службовців і запобігання конфлікту інтересів : навч.-метод. матеріали. Київ : НАДУ, 2013. 76 с.
6. Воловик В. І. Політична філософія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Запоріжжя : Просвіта, 2012. 183 с.
7. Кулешов О. В. Політична етика: проблема самовизначення. Грані : Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах. Дніпропетровський нац. ун-т, Центр соц.-політ. досліджень. 2013. № 7. С. 56-60.
8. Кучеренко І. Політична етика в міжнародних відносинах. Особа у контексті часу. Книга на пошану Лариси Нагорної. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2012. С. 319-320.
9. Левчук-Хмара М. Етико-правові та політико-правові аспекти теорії справедливості Джона Ролза. Мандрівець. 2012. № 5. С. 80-83.
10. Максим'як В. Професійна етика державних службовців. Вісник державної служби

України. 2003. № 2. С. 74-77.

11. Мовчан Т. Формування політичної етики в контексті політичної культури в Україні. Українознавчий альманах. 2012. Вип. 8. С. 101-104.

11. Інформаційні ресурси

1. Аристотель. Нікомахова етика. URL: <http://surl.li/dhkkkr>.
2. Беглиця В. П., Ярошенко В. М. Етико-психологічні особливості депутатської діяльності. ЧНУ ім. Петра Могили. URL: <http://surl.li/appdys>.
3. Василевська Т. Політична культура та етика влади. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2011. Вип. 3. С. 241-250. URL: <http://surl.li/ewiuiie>
4. Європейський інформаційно-дослідницький центр. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua>.
5. Когут А. Етичне та правове регулювання поведінки парламентарів: міжнародний досвід та пропозиції для України (PolicyPaper). Інфоцентр ВРУ. URL: <http://euinfocenter.rada.gov.ua/uploads/documents/28800.pdf>.
6. Конвенція про захист прав і гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину від 04.04.1997 р. Збірка договорів Ради Європи. Київ : Парламентське видавництво, 2000. Ст. 164. URL: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_334.
7. Остапенко М.А. Політична культура суспільства : навчальний посібник. Київ : МАУП, 2008. 96 с. URL : http://maup.com.ua/assets/files/lib/book/polit_kult_sysp.pdf.
8. Рагімова А. Б. Український імморалізм в етиці і політиці. Проблеми формування професійної етики політолога. Грані. 2018. Т. 21. № 1. С. 86-92. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268619543.pdf>.
9. Рокар М. Про політичну етику. День. URL: <http://surl.li/wjqmel>.
10. Утворення та припинення політичних партій та етична поведінка виборних осіб за Державною антикорупційною програмою 2023-2025. Громадянська мережа ОПОРА. URL: <http://surl.li/bcsewu>.
11. Шарп Дж. Від диктатури до демократії: концептуальні засади здобуття свободи. Київ : [б. в.], 2003. 81 с. URL: <http://surl.li/jfuoxs>.
12. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки) : навч. посіб. Київ : Либідь, 2005. 576 с. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-52.html>.
13. Luño Angel Rodríguez. Personal Ethics and Political Ethics. URL: <http://surl.li/oxgldq>.
14. Small J. Political Ethics. A View of the Leadership. URL: <http://surl.li/xnmeuy>.
15. Vahina O. The role of national style as the most important factor in political negotiations. *European Political and Law Discourse*, 2021, Volume 8, Issue 4. DOI: 10.46340/eppd.2021.8.4. P. 61-66.

12. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування семінарських занять. Студенти, які через поважні причини не можуть відвідувати заняття регулярно, мусять узгодити з викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених семінарських занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Накопичення відпрацювань неприпустиме! Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, зазначеними у плані заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

За умови систематичних пропусків і великої кількості невідпрацьованих занять станом на початок екзаменаційної сесії може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни (див. посилання на Положення у додатку до силабусу).

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на сторінці курсу в Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1585>.

Роботи, в яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів і письмових робіт є неприпустимим.

До студентів, у роботах яких буде виявлено прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, не забувайте перед початком заняття переключати свої мобільні телефони на беззвучний режим, щоб вони не відволікали викладача та ваших колег. Використання мобільних телефонів, ноутбуків, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та семінарських занять дозволяється виключно у навчальних цілях і лише за погодженням із викладачем. Під час контрольних заходів (тестування, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2022 р.). https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_rezultatov_navchannya.pdf

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних звернень використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів надаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Якщо через технічні причини доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, відправте листа з позначкою «Важливо» на адресу V-Elena@i.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я, факультет та шифр академічної групи.

Будь ласка, регулярно перевіряйте свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle та реагуйте на повідомлення своєчасно!

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: <http://surl.li/afeagu>.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bqb99>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): https://moodle.znu.edu.ua_

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>